

De kinderen leren kleur sfeervol en gecombineerd met ruimtelijke effecten te gebruiken

Stad in de mist (skyline), 9 jaar

onderwerp

stad in de verte,
skyline

techniek

plakkaatverf,
sjabloneren

formaat

32 × 45 cm of kleiner

Toelichting

Harde, felle kleuren werken bont en vrolijk; tekeningen met zachte en vage kleuren hebben een sfeervol karakter. In deze les wordt de doelstelling over kleur gecombineerd met ruimte. Een wereldstad – op afstand waargenomen – is één groot geheel van kleurtonen en verschillende, meestal rechthoekige vormen van flats en wolkenkrabbers. Iedereen kent een dergelijke afbeelding wel van New York of San Francisco. Door de grote luchtlaag tussen standpunt en object zien we alles niet alleen vager, maar ook wat lichter. Het lijkt of er mist of rook om de stad hangt en dat zal in werkelijkheid ook wel zo zijn. Deze luchtlaag maakt het beeld wat blauw-grijs.

We kunnen deze les naar keuze individueel of met z'n tweeën laten uitvoeren. Het een en ander hangt af van de techniek: schilderen met of zonder sjabloongebruik. Uitsluitend schilderen heeft de voorkeur omdat de ervaring leert dat het sjabloongebruik meestal technisch en soms weinig sfeervol werkt. Maar als we het doel goed voor ogen houden, kunnen er zeker ook prima resultaten mee behaald worden.

Begeleiding

De kinderen moeten aan de hand van fotomateriaal, maar ook door eigen waarneming zien hoe dingen op grote afstand lichter en zachter van kleur worden. Bijvoorbeeld het groen in de struiken vooraan vergelijken met de bomenrij in de verte. Pas daarna komt de opdracht. We leggen uit hoe het beeld van een wereldstad in een waas van rook het landschap domineert. De stad moet ongeveer in het midden van het liggend tekenpapier komen, zodat er altijd nog naar boven of onder kan worden uitgeweken. We beginnen met het schilderen van diverse architectonische vormen. Deze kunnen elkaar gedeeltelijk overlappen. De vormen worden niet al te puur of te dik, en met een beperkt aantal kleuren ingeschilderd. Vervolgens wordt de tekening alleen met witte plakkaatverf (en wat water) afgemaakt. Alleen wit is voldoende: er is immers nog genoeg (natte) verf op het papier aanwezig. De kleuren worden daardoor allemaal lichter, ook de grond – die nu eens niet groen wordt – en de lucht krijgen de sfeer van de stad. Over de gebouwen heen wordt nog wat mist geschilderd: met verdunde verf kan het streperig effect van mistvlagen worden gesuggereerd.

Gebruiken we sjablonen dan maken we er groepswerk van. Twee kinderen maken ieder twee sjablonen van een flat. Met deze vier vormen wordt de skyline gecomponeerd. De verf wordt tamponnerend en niet al te dik opgebracht. De afwerking – lucht, aarde en mist – wordt uit de hand geschilderd.

onderwerp

de Vliegende
Hollander

techniek

bordkrijt, gekleurd
en wit/zwart of wit
tekenpapier, fixatief

formaat

32 × 50 cm of kleiner

Andere opdracht

Wie kent niet de legende van de Vliegende Hollander, de 17e eeuwse Oostindiëvaarder die als spookschip gedoemd is over de oceanen te zwerven tot de laatste dag? Het schip met kapitein Hendrik van der Decken dat in dichte mist plotseling op kan duiken is sinds 1680 talloze malen gezien en iedere keer bracht dit ongeluk. Tenminste, als je zeelieden moet geloven. Zo'n spookschip wordt onderwerp van de les. Eerst een sfeervol verhaal! Enige modelschepen uit die tijd kunnen de fantasie stimuleren. We laten het schip zonder details tamelijk groot tekenen met gekleurd bordkrijt. Een kort schetsje vooraf is geen overbodige luxe. Vervolgens wordt de tekening met wit bordkrijt afgewerkt, vooral om een mistig effect te krijgen. De werkstukken moeten na afloop gefixeerd worden.

De Vliegende Hollander, 9 jaar